

Ομιλία Υπουργών και Βοηθών / Λίστα κείμενα
για το νομοσχέδιο για τους
Διατάξεις
ms 7/5/81
3-4.1

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Υπουργός Γεωργίας). Κυρίες και κύριοι, το Νομοσχέδιο που εξετάζουμε σήμερα πρόκειται να αντικαταστήσει τον Νόμο 921 του 1979. Η αντικατάσταση είναι επιβεβλημένη γιατί η ισχύουσα Νομοθεσία παρόλο που είχε ως διακηρυγμένο στόχο την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος, δεν συνέτεινε στην ανάπτυξη αυτή.

Κύριος λόγος της εξέλιξης αυτής ήταν ότι ο συνεταιρισμός εργάστηκε σε ένα πλαίσιο ιδεολογικό και οικονομικό που τον μεταχειριζόταν ως οργάνωση αλληλεγγύης. Οι συνεταιριστικές οργανώσεις υπήρχαν όχι για να οργανώσουν, οι αγρότες για λογαριασμό τους την παραγωγή, εμπορία και μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων, υπήρχαν όχι για να αποτελέσουν τη ραχοκοκκαλιά πάνω στην οποία θα στηριζόταν η προσπάθεια των αγροτών να διοργανώσουν αυτοδιαχειριζόμενοι το δικό τους τομέα ζωής και ευθύνης. Υπήρχαν για να βελτιώσουν και να διορθώσουν τις όποιες δυσάρεστες επιπτώσεις είχε η οργάνωση του αγροτικού τομέα με βάση την αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, με βάση την αρχή ότι οι ιδιώτες κεφαλαιούχοι θα έπρεπε να αποτελούν τους φορείς οργάνωσης του αγροτικού τομέα.

Μοχλός ανάπτυξης ήταν ο ιδιώτης κεφαλαιούχος. Ο συνεταιρισμός ήταν το δεκανίκι για να στηριχθεί ο αγρότης όταν οι κεφαλαιούχοι δεν εξασφάλιζαν μία ανεκτή τάξη πραγμάτων. Τα αποτελέσματα σας είναι γνωστά. Είναι οι στρατιές των μεσαζόντων, η χαμηλή ανταγωνιστικότητα της ελληνικής γεωργίας, η ουσιαστική εξάρτηση της ελληνικής γεωργίας από εισροές από το εξωτερικό, η έλλειψη σοβαρού προγραμματισμού, η οικονομική καχεξία των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Εμείς θέλουμε να βγάλουμε τον συνεταιρισμό από το ρόλο του κομπάρσου, του βοηθού, του διαχειριστή επιχειρήσεων χωρίς μέσα.

Εμείς θέλουμε να κάνουμε τον συνεταιρισμό πρωταγωνιστή και μοχλό της αγροτικής ανάπτυξης.

Το ερώτημα είναι πώς θα γίνει αυτό; Για να απαντήσω αυτό το ερώτημα θα απαριθμήσω, σε μεγάλη συντομία, μερικά από τα κύρια προβλήματα που γνωρίζει η ελληνική γεωργία.

Η ελληνική γεωργία πάσχει από το μικρό μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και από τον πολυτεμαχισμό τους. Οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις, οι μεγαλύτερες από 100 στρέμματα καλύπτουν στην ΕΟΚ πάνω από 40% του συνόλου των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ενώ στη χώρα μας μόλις το 7% περίπου. Έτσι το κόστος παραγωγής είναι αυξημένο, δεν είναι δυνατή η προγραμματισμένη και ορθολογική χρήση των συντελεστών παραγωγής. Το εργατικό δυναμικό σε μας έχει χαμηλή απασχόληση. Άλλοτε δεν φθάνει και χρειάζεται να προσληφθούν εργάτες. Άλλοτε δεν μπορεί να εργαστεί, γιατί η εκμετ άλλευση δεν προσφέρει εργασία. Η υποδομή είναι ανεπαρκής. Αυτό φαίνεται από το χαμηλό ποσοστό των αρδευομένων εκτάσεων. Η εκμηχάνιση της γεωργίας έχει γίνει κατά τέταο τρόπο, ώστε επιβαρύνει υπερβολικά το κόστος παραγωγής. Είναι γνωστό, ότι μικρές εκμεταλλεύσεις έχουν ελκυστήρες οι οποίοι δεν μπορούν να αξιοποιηθούν σωστά. Είναι υπερβολικά ισχυροί σε σχέση με το μέγεθος της εκμετάλλευσης. Οι παραγωγοί δεν είναι σε θέση να φροντίσουν μόνοι τους την ανάπτυξη των καλλιεργειών. Έχουν ανεπαρκή προσφορά τεχνικής βοήθειας από τις συλλογικές τους οργανώσεις και αυτό με επίπτωση στην ποιότητα και την δυνατότητα κάλυψης των αναγκών της αγοράς. Η πληροφόρηση, η έρευνα, η εκπαίδευση την οποία εκτελούν οι συνεταιριστικές οργανώσεις είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Όσον αφορά την αγορά, υπάρχει κατακερματισμός δραστηριοτήτων.

Μικρές μονάδες έχουν αναλάβει την διακίνηση, επεξεργασία και διάθεση των αγροτικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μη μπορούν πολλές φορές να τα βγάλουν πέρα. Όλη η οργάνωση της αγοράς είναι τέτοια, ώστε ο αγρότης να μη μπορεί να ανταπέξέλθει στο παιχνίδι της προσφοράς και της ζήτησης, να έχει ανάυπαρκτη διαπραγματευτική ικανότητα. Εγκαταστάσεις εμπορίας δεν υπάρχουν ικανοποιητικές. Υπάρχει έλλειψη αποθηκευτικών χώρων, υπάρχει έλλειψη συσκευαστηρίων, ψυγείων, μεταφορικών μέσων. Για τις εξαγωγές δεν έχει γίνει αρκετή προσπάθεια από τις συνεταιριστικές οργανώσεις. Οι εξαγωγικοί φορείς των συνεταιριστικών οργανώσεων είναι ανεπαρκώς οργανωμένοι. Υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης για τις συνθήκες της αγοράς, υπάρχει έλλειψη προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς.

Όλα αυτά που ανέφερα σε συντομία οδηγούν σε μιά ψαλίδα μεταξύ της τιμής που εισπράττει ο παραγωγός και της τιμής που πληρώνει ο καταναλωτής. Οδηγούν στο να είναι χαμηλό το αγροτικό εισόδημα, ενώ οι τιμές των αγροτικών προϊόντων είναι για τον καταναλωτή υψηλές.

Πώς επεδίωξαν οι προηγούμενες Κυβερνήσεις να λύσουν τα προβλήματα αυτά, με ποιές επιλογές;

Μια πρώτη επιλογή της προηγούμενης Κυβέρνησης, μια πρώτη επιλογή της Νέας Δημοκρατίας, ήταν η προώθηση της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης. Η προώθηση της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης ανταποκρινόταν στην φιλελεύθερη αντίληψη της συντηρητικής παράταξης για την επέκταση του μηχανισμού της αγοράς σε όσο το δυνατόν περισσότερες δραστηριότητες, την οργάνωση της οικονομικής δραστηριότητας με βάση το άτομο επιχειρηματία. Όμως η επιχειρηματική εκμετάλλευση δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματα της ελληνικής υπαίθρου. Ο μικρός και με-

σαίος αγρότης έχουν ψηλό κόστος παραγωγής, μικρή διαπραγματευτική ικανότητα και δεν θα μπορέσουν ποτέ να μετατρέψουν, χωρίς ψηλό δανεισμό, την επιχείρησή τους σε επιχειρηματική εκμετάλλευση. Ο μεγάλος δανεισμός, οι υψηλές κεφαλαιουχικές επενδύσεις κοστίζουν όμως πολύ, αυξάνουν το κόστος παραγωγής. Το αναπόδραστο τέλος είναι η εγκατάλειψη της εκμετάλλευσης. Το πρότυπο της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης οδηγεί στην εγκατάλειψη της υπαίθρου από τους μικρούς και μεσαίους καλλιεργητές. Και γιαυτό είναι ένα πρότυπο που είναι ακατάλληλο για να λύσει τα προβλήματα της ελληνικής γεωργίας.

Μια δεύτερη επιλογή της Νέας Δημοκρατίας, ήταν όπως ανέφερα ήδη, η προώθηση του ιδιώτη επιχειρηματία. Το αποτέλεσμα, όσον αφορά την εμπόρεια, έχει περιγραφεί επανειλημμένα. Για τα προϊόντα που πωλούνται για λογαριασμό του παραγωγού, υπήρχε αυθαίρετη σύνταξη εκκαθαρίσεων, παράλειψη αποστολής τιμολογίων, υπήρχε πολλές φορές διακοπή αποστολής τελάρων, όταν ο παραγωγός ζητούσε καταβολή τιμήματος, υπήρχε έκδοση ψεύτικων τιμολογίων, υπερτιμολόγηση ή υποτιμολόγηση και γενικά εκμετάλλευση των οικονομικών αναγκών του αγρότη. Είναι γνωστό το φαινόμενο της καθόδου των εμπορών, στην αρχή της εμπορικής περιόδου, με προσφορά ενιαίων τιμών, της απόσυρσής του εν συνεχεία για να εξαναγκάσουν τους παραγωγούς να ρίξουν τις τιμές, της μετέπειτα εμφάνισής τους, με αισθητά μειωμένες τιμές με τον ισχυρισμό ότι έχουν αλλάξει οι συνθήκες της αγοράς. Επί πλέον οι ιδιωτικές αυτές επιχειρήσεις είχαν, όπως ανέφερα, μικρά κεφάλαια δεν μπορούσαν να αναπτύξουν το εμπόριο. Καί έτσι αποτελεί ακόμα συνηθισμένο φαινόμενο, ορισμένα προϊόντα που βρίσκονται σε υπερπάρκεια σε ορισμένες περιοχές της χώρας, για παράδειγμα το βερύκοκο στη Κορινθία, να μή μπορούν να πουληθούν σε άλλες περιοχές

της χώρας, όπως η Βόρεια Ελλάδα ή τα Νησιά.

Οι ιδιωτικές βιομηχανίες μεταποίησης δεν μπόρεσαν, επίσης, να βοηθήσουν την ανάπτυξη της γεωργίας γιατί δεν είχαν κεφάλαια. Ζουν με το δανεισμό και είναι υπερχρεωμένες. Μόνο στην ΑΤΕ υπάρχουν 19 προβληματικές γεωργικές βιομηχανίες με οφειλές 4,5 δισ, από τα οποία τα 2 δισ είναι ληξιπρόθεσμα.

Μια τρίτη επιλογή της Νέας Δημοκρατίας ήταν ο συνεταιρισμός, όπως ανέφερα, οργάνωση αλληλεγγύης. Βοηθός της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, χωρίς ιδιαίτερες υποχρεώσεις και ευθύνες, με γενική πυροσβεστική αποστολή, ο συνεταιρισμός υπεύθυνος για όλα και για τίποτε.

Να δούμε ποιά είναι η εικόνα αυτού του πρωτοβάθμιου για παράδειγμα συνεταιρισμού. Κάποιο κτίριο μικρό ή μεγάλο, με την επιγραφή Γεωργικός Συνεταιρισμός, στα περισσότερα χωριά του τόπου μας, κάποιες μεγαλύτερες κτιριακές εγκαταστάσεις για τις Ενώσεις. Όμως, τα κτίρια των πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών συνήθως χωρίς ζωή. Κάποιο Δ.Σ. πριν από την αναμορφωση της νομοθεσίας, χωρίς συνεταιριστική παιδεία και πρακτική και εν πολλοίς δύσπιστο για τις συλλογικές μορφές δραστηριότητας. Η μάζα του υπηρεσιακού συνεταιριστικού μηχανισμού, στο μεγαλύτερό της ποσοστό, χωρίς τις απαραίτητες ικανότητες και την οικονομική σκέψη για να αναπτύξει επιχειρηματικά το συνεταιρισμό. Τέλος, κάποιες δραστηριότητες περιθωριακές για συμπλήρωση των ιδιωτικής μορφής οικονομικών δραστηριοτήτων. Έτσι, από τους 7,5 χιλιάδες, περίπου, συνεταιρισμούς που έχει η Χώρα, μόνο 300, περίπου, παρουσιάζαν κάποια αξιόλογη δραστηριότητα το 1981. Οι υπόλοιποι είχαν μικρή και ασήμαντη δραστηριότητα. Οι Ενώσεις, επίσης, εκτελούσαν, κατά κύριο λόγο, εργολαβικές εργασίες, για λογαριασμό των πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών και δεν ανέπτυξαν οι ίδιες πρωτοβουλία.

Οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί ήταν συνεταιρισμοί σφραγίδες και οι Ενώσεις του τύπου αυτού, ήταν συνεταιριστικές εταιρείες εργολαβικής μορφής.

Απέτυχε λοιπόν και η τρίτη επιλογή της προηγούμενης Κυβέρνησης για ένα συνεταιρισμό με τη μορφή οργάνωσης αλληλεγγύης.

Η τέταρτη επιλογή ήταν η Κρατική παρέμβαση με ελεύθερη λειτουργία της αγοράς, κρατική παρέμβαση για να ανατρέψει ^{τις} δυσμενείς επιπτώσεις ^{της αγοράς}, για να βοηθήσει τον παραγωγό εκεί που υπήρχε εκμετάλλευση. Ποιό το αποτέλεσμα; Ήταν αρνητικό.

Για παράδειγμα: Αυξήθηκε σημαντικά η παραγωγή, χωρίς όμως να βελτιωθεί ταυτόχρονα η υποδομή της εμπορίας, η οργάνωση της εμπορίας και έχουμε σήμερα το φαινόμενο μιάς αυξημένης παραγωγής, η οποία δύσκολα μπορεί να διατεθεί. Οι εισροές εξαρτώνται από το εξωτερικό. Ο βασικός πατατόσπορος και ο πιστοποιημένος πατατόσπορος π.χ. εισάγονται από το εξωτερικό, όπως και τα υβρίδια καλαμποκιού. Τα αρδευτικά έργα έγιναν με τεχνολογία, που πολλές φορές δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες. Γενικά χαρακτηριστικά της Κρατικής παρέμβασης ήταν η πολιτική σκοπιμότητα. Υπήρχε παρέμβαση εκεί που συνέφερε για να συλλέγουν ψήφοι, για να στηριχθούν οι τοπικοί κομματάρχες και οι τοπικοί προύχοντες.

Οι επιλογές της Νέας Δημοκρατίας, πιστεύω, απέτυχαν. Χρειαζόμαστε νέες επιλογές.

Ποιές αρχές προτείνει το δικό μας κίνημα:

Πρώτη αρχή είναι η αυτοδιαχείριση. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να αντιμετωπίζουν οι ίδιοι τα προβλήματά τους. Να μη είναι εκτελεστές μιάς πολιτικής που δεν επηρεάζουν, αλλά να αποφασίζουν και να εφαρμόζουν οι ίδιοι την πολιτική. Η αυτοδιαχείριση αναπτύσσει και την συλλογική και την ατομική πρωτοβουλία. Για να καταστεί όμως δυνατή η αυτοδιαχείριση πρέπει το Κράτος να δώσει στους ενδιαφερό-

μενους τα υλικά μέσα, να δημιουργήσει τους νομικούς θεσμούς, για να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν και να εφαρμόζουν τις αποφάσεις τους. Η αυτοδιαχείριση, όπως την επαγγελάμαστε εμείς, είναι αρχή οργάνωσης που βρίσκεται στους αντίποδες ενός συστήματος κεντρικού προγραμματισμού, σχεδιασμού από το κέντρο όλων των λεπτομερειών, ενός συστήματος στη γεωργία, όπου ο τρόπος χρησιμοποίησης των μέσων παραγωγής και οι στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν καθορίζονται αποκλειστικά κεντρικά. Η αυτοδιαχείριση δεν συμβιβάζεται με τον Κρατισμό. Αυτή είναι η πρώτη μας επιλογή.

Η δεύτερή μας επιλογή είναι η αποκέντρωση. Το Κράτος, πιστεύουμε εμείς δεν έχει τη δυνατότητα να διαγράψει για όλους κεντρικά τις αναγκαίες αποφάσεις. Οι αποφάσεις πρέπει να παίρνονται άμεσα από εκείνους που έχουν συμφέρον και εκεί που προκύπτει το πρόβλημα. Οι αυτοδιαχειριζόμενες μονάδες, με βάση την αρχή της αποκέντρωσης, πρέπει να είναι τοπικές, μικρές, ευέλικτες και να αυξάνουν σε μέγεθος όσο αυξάνει το μέγεθος του προβλήματος.

Η Τρίτη μας επιλογή είναι ότι το προϊόν της δουλειάς ανήκει σε εκείνους που το δημιούργησαν. Το πλεόνασμα που παράγεται πρέπει να το καρπώνονται οι ίδιοι οι εργαζόμενοι. Αυτό δεν συμβαίνει σε ένα σύστημα, όπου εμπορία και μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων βρίσκεται στα χέρια ιδιωτών κεφαλαιουχικών επιχειρήσεων.

Εκεί κασιπώνονται οι επιχειρήσεις αυτές, το μεγαλύτερο μέρος της προστιθέμενης αξίας των αγροτικών προϊόντων και την αύξηση της παραγωγικότητας μέσω της νέας τεχνολογίας. Πρέπει λοιπόν, εμπόριο και μεταποίηση στον αγροτικό τομέα, να περάσουν στα χέρια των αγροτών, Αυτό είναι προϋπόθεση για να αυξηθεί το εισόδημά τους. Αυτό απορρέει από την επαγγελία του Κινήματός μας για περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη. Είναι ένα κεντρικό σημείο του προγράμματός μας, είναι ένα κεντρικό σημείο ^{το ερωτηματικό} μιας σοσιαλιστικής Κυβέρνησης.

Είναι αναπόφευκτο σε μια τέτοια πορεία, πολλοί να χάσουν και να διαμαρτύρονται. Αλλά θέλω να τονίσω εδώ ότι δεν πρόκειται να χάσει η ιδιωτική επιχειρηματική πρωτοβουλία με δικά της κεφάλαια και δική της οργάνωση, η επιχείρηση που στέκει και ξέρει να διαχειρίζεται τα συμφέροντά της. Εκείνοι που θα χάσουν είναι ~~η μεγάλη πλειοψηφία εκείνων που~~ ^{δοσι} λυμαίνονται μέχρι σήμερα την ελληνική ύπαιθρο, οι ευκαιριακοί επιχειρηματίες, αυτοί που δεν μπορούσαν να σταθούν στα πόδια τους γιατί δεν είχαν κεφάλαια, δεν είχαν ικανότητα, δεν είχαν τη γνώση, εκείνοι που βασίλευαν επί ΙΟετίες, χάρη στα δάνεια, την καταπίεση του συνεταιριστικού κινήματος, στην πολιτική στήριξη της Δεξιάς.

Η τέταρτη επιλογή μας, κύριοι συνάδελφοι, είναι η ανάπτυξη της ατομικής πρωτοβουλίας και ευθύνης του αγρότη. Ο αγρότης δεν θα μπορέσει να αυξήσει το εισόδημά του αν δεν έχει τη δυνατότητα να διερευνήσει ο ίδιος, πως μπορεί να πραγματοποιήσει το μεγαλύτερο κέρδος, αν δεν έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει την παραγωγή του στις ανάγκες της αγοράς, αν δεν μπορεί

να επηρεάσει την παραγωγή του προϊόντος, αν δεν μπορεί να συμμετάσχει στην εμπορία και μεταποίηση, αν δεν μπορέσει να μεγιστοποιήσει το κέρδος του .

Η ανάπτυξη της ατομικής πρωτοβουλίας και ευθύνης του αγρότη, είναι κεντρικό σημείο της πολιτικής μας. Και αυτή την επιλογή μας την αρνείται η Δεξιά.

Γιατί, ο πληροφορημένος αγρότης, είναι ο αγρότης που δεν υπόκειται σε εκμετάλλευση, σε πολιτική καταπίεση, σε πλύση εγκεφάλου, είναι ο αγρότης που δεν παρασύρεται .

Ισχυρίζεται η Νέα Δημοκρατία ότι θέλει να διαφυλάξει την αυτοδυναμία του αγρότη και γι αυτό αντιτίθεται στο Νομοσχέδιο. Την διαφύλαξε όμως ; Ας αναλογιστούμε την μετανάστευση, ας αναλογιστούμε την εγκατάλειψη της υπαίθρου, ας αναλογιστούμε και τις διάφορες κινητοποιήσεις για περισσότερες επιδοτήσεις. Τι υποδηλώνουν αυτά ; Υποδηλώνουν αδυναμία ζωής στην ύπαιθρο, υποδηλώνουν εξάρτηση από κρατικούς μηχανισμούς .

Τελευταία επιλογή που θα αναφέρω είναι ότι πρέπει να κρατήσουμε ζωντανή την ύπαιθρο, το χωριό, στη σημερινή πιο εκσυγχρονισμένη μορφή του .

Ο πληθυσμός που ζεί εκεί σήμερα, πρέπει να έχει τις δυνατότητες ικανοποιητικής απασχόλησης και ικανοποιητικού εισοδήματος. Η απασχόληση πρέπει να είναι πιο πολύπλευρη και πιο αποδοτική .

Σας ανέφερα τις κεντρικές αρχές μιας πολιτικής. Θ' αναρωτηθείτε, ποιά είναι η πρακτική απάντηση, η πρακτική εφαρμογή των αρχών αυτών : Είναι η ανάπτυξη της συνεταιρισμένης

οικογενειακής εκμετάλλευσης, είναι η ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Η οικογενειακή εκμετάλλευση με τον αγρότη κύριων μέσων παραγωγής, με κυριότητά του στη γη και στα μηχανήματα εξασφαλίζει την αυτοδιαχείριση, την αποκέντρωση, την ανάπτυξη της ατομικής του πρωτοβουλίας, τον καθιστά επίκεντρο της προσπάθειας, μιας προσπάθειας όμως που είναι σκόπιμο να συνενώσει και να συντονίσει με τις προσπάθειες των άλλων αγροτών για να μπορέσει να δώσει καλύτερα αποτελέσματα .

Ο συντονισμός και η συνεργασία είναι το κεντρικό σημείο της λειτουργίας του συνεταιρισμού. Μέσα από τη συλλογική προσπάθεια που αποτελεί ο συνεταιρισμός, μπορεί ο αγρότης να πετύχει τη μείωση του κόστους κατά την προμήθεια των εφοδίων. Θα αναφέρω ένα πρόσφατο παράδειγμα : Η ΚΥΔΕΠ, αγόρασε βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές για λογαριασμό των συνεταιριστικών οργανώσεων από τις ΗΠΑ και χάρις στην διαπραγματευτική ικανότητα της συλλογικής προσπάθειας, κατάφερε να μειώσει την αρχική προσφορά και την τιμή αγοράς κατά 2 εκατ. κατά μηχανήμα, κατάφερε φέτος να πάρει τις μηχανές με τις ίδιες τιμές που τις πήρε πέρυσι, παρ'όλη τη διεθνή αύξηση των τιμών.

Ο αγρότης, μπορεί να πετύχει μέσα από τον συνεταιρισμό τη συμμετοχή ^{του} στην παραγωγή και εμπορία των εφοδίων. Η Κυβέρνηση, πρόκειται σύντομα να αναθέσει τη διαχείριση των λιπασμάτων στη ΣΥΝΕΛ, τη συνεταιριστική οργάνωση, ώστε μέσα από την εμπορία των εφοδίων να μειωθεί το κόστος και να περάσει όποιο πλεόνασμα πραγματοποιείται στους συνεταιρισμούς.

Ο αγρότης, μέσα από το συνεταιρισμό μπορεί να πετύχει οργάνωση της παραγωγής, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες

της αγοράς. Οι μεγάλες αγορές του εξωτερικού, απαιτούν μεγάλες ποσότητες και τυποποιημένες ποιότητες, θέλουν χιλιάδες λίτρα κρασί σε ορισμένη ποιότητα θέλουν χιλιάδες τόννους ροδάκινα σε ορισμένη ποιότητα. Οι ποσότητες σε ορισμένη ποιότητα δεν παράγονται απο τον μεμονωμένο αγρότη χωρίς πληροφόρηση, συνεργασία και συντονισμό. Παράγονται μονάχα, αν τους δοθεί η πληροφόρηση, τι απαιτεί ακριβώς η αγορά, τότε πρέπει να κοπεί το ροδάκινο, τότε πρέπει να οδηγηθεί το χοιρινό στο σφαγείο, τότε πρέπει να τρυγηθεί το αμπέλι.

Ο συνεταιρισμός μπορεί να πετύχει την αύξηση της διαπραγματευτικής ικανότητας του αγρότη. Μπορεί να κατοχυρώσει τις τιμές του αγροτικού προϊόντος. Υπάρχουν στη χώρα μας πολύ ωραία παραδείγματα.

(Προτού γίνει το συνεταιριστικό εργοστάσιο, με συνεργασία της Αγροτικής Τράπεζας, " Η ΔΩΔΩΝΗ " στην Ήπειρο, οι τιμές του γάλακτος στην περιοχή, ήταν εξαιρετικά χαμηλές, διότι ο αγρότης ήταν έρμαιο των εμπόρων, οι οποίοι πήγαιναν και αγόραζαν το προϊόν. Αφού άρχισε να συγκεντρώνει το εργοστάσιο την παραγωγή σε ορισμένη τιμή ανέβηκαν αυτόματα όλες οι τιμές στην τιμή του εργοστασίου και οι έμποροι άρχισαν να δίνουν υψηλότερες τιμές .

Το ίδιο έγινε πρόσφατα, με το χαρούπι στο Ρέθυμνο. Το χαρούπι, ένα άγνωστο και ξεχασμένο προϊόν, επωλείτο για 12 δρχ. στους ιδιώτες εμπόρους. Επενέβη η Ένωση Συνεταιρισμών με μια τιμή 17 δρχ. το κιλό, ανέβηκε η τιμή για όλους τους παραγωγούς

σε 17 δρχ. και σήμερα πουλιέται 20 με 25 δρχ. Αυτό είναι ένα καλό παράδειγμα, πως ο συνεταιρισμός αυξάνει την διαπραγματευτική ικανότητα του παραγωγού .

Ο αγρότης με το συνεταιρισμό μπορεί να συμμετάσχει στην εμπορία των προϊόντων. Θα προσπορισθεί έτσι το κέρδος του χονδρέμπορου ^{ως} ~~αν~~ έχει ^{δ συνεταιρισμό} καταστήματα λιανικής πώλησης, και το κέρδος του λιανοπωλητή. Υπάρχουν συνεταιρισμοί όπως στο Βελβεντό ή τη Ζαγορά, οι οποίοι έχουν δείξει ότι η εμπορία αγροτικών προϊόντων μπορεί να είναι αποδοτική.

Ο αγρότης μέσα απο το συνεταιρισμό, μπορεί να συμμετάσχει στη μεταποίηση των προϊόντων .

Στα Τρίκαλα έχει δημιουργηθεί το εργοστάσιο της ΕΛΒΙΚ, ίσως το μεγαλύτερο βιομηχανικό σφαγείο των Βαλκανίων. Πως εργάζεται αυτο το εργοστάσιο; Εργάζεται κατα κύριο λόγο για λογαριασμό των ιδιωτών επιχειρηματιών, οι οποίοι αγοράζουν τα ζωντανά απο τους κτηνοτρόφους -διότι δεν υπάρχει ανεπτυγμένο συνεταιριστικό κίνημα - τα σφάζουν στο εργοστάσιο, τα παραλαμβάνουν και τα εμπορεύονται .

Στη Δανία οι συνεταιρισμοί, έχουν στα χέρια τους τα βιομηχανικά σφαγεία.

Εκεί οι συνεταιρισμοί, δίνουν σε κάθε παραγωγό ένα πρόγραμμα παραγωγής , στέλνουν δικά τους μέσα και παραλαμβάνουν τα ζώα ορισμένη ημερομηνία, έχουν δώσει και πρόγραμμα διατροφής, με τι ζωοτροφές πρέπει να θρέψει ο παραγωγός τα ζώα, ώστε τη μέρα ^{καθορίζει}

που παραλαμβάνονται τα ζώα να έχουν όλα το ίδιο μέγεθος. Τα παραλαμβανόμενα ζώα οδηγούνται στο συνεταιριστικό εργοστάσιο και σφάζονται απο συνεταιρισμό ο οποίος έχει δικούς του οργανισμούς χονδρικής και λιανικής πώλησης και εξαγωγής. Οι Δανικοί συνεταιρισμοί, είναι οι μεγαλύτεροι συνεταιρισμοί εξαγωγής λαρδιού στην Μεγάλη Βρετανία. Καί είναι γενικά απο τους μεγαλύτερους εξαγωγείς στον κόσμο αγροτικών προϊόντων.

Ο αγρότης μπορεί να αυξήσει το εισόδημά του, με τη δημιουργία υποδομής μέσα απο το συνεταιρισμό. Υπάρχουν πρόσφατα παραδείγματα συνεταιρισμών που δημιούργησαν στο χωριό μικρά αγειοβελτιωτικά έργα, έργα που χρόνια δεν μπορούσαν να κατασκευασθούν και έτσι εξασφάλισαν άρδευση και αύξηση του εισοδήματος.

Ο συνεταιρισμός μπορεί να βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής, να εισαγάγει καινούργιες καλλιέργειες, να βοηθήσει για την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και έτσι να εξασφαλίσει κρασί ποιότητας, να εξασφαλίσει νέου τύπου ελαιόδενδρα, πιο αποδοτικά, νέες τεχνικές καλλιέργειας, όπως γραμμικές καλλιέργειες, ή νέα συστήματα ξήρανσης, για παράδειγμα στη σταφίδα.

Ο συνεταιρισμός μπορεί να βοηθήσει στη χρηματοδότηση της αγροτικής εκμετάλλευσης. Ο αγρότης, αν έχει ένα συνεταιρισμό φερέγγυο, δεν χρειάζεται ο ίδιος εγγυήσεις. Μπορεί να δανεισθεί απο τον συνεταιρισμό, ο οποίος μεσολαβεί με την Τράπεζα.

Ο συνεταιρισμός μπορεί να βοηθήσει τον αγρότη να μειώσει το κόστος παραγωγής με κοινή χρήση μηχανημάτων όπως της

βαμβακοσυλλεκτικής μηχανής, της θεριζοαλωνιστικής μηχανής.

Ο αγρότης μπορεί μέσα από το συνεταιρισμό να συμμετάσχει στην εκμετάλλευση κτημάτων του Δημοσίου με κοινές καλλιέργειες . Μπορεί να διευρύνει την απασχόλησή του, εφόσον υπάρχει ποικιλία καλλιεργειών, ώστε να αντιμετωπισθεί η στενότητα του εργατικού δυναμικού και η υποαπασχόληση σε ορισμένες περιόδους .

Ο συνεταιρισμός μπορεί να τον βοηθήσει να αναπτύξει και άλλες απασχολήσεις. Μπορεί να αναπτύξει τη μικροβιοτεχνία και τη χειροτεχνία.

Γενικά, για να κλείσω, ο συνεταιρισμός μπορεί να συντείνει στην αύξηση του εισοδήματός του και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής του.

Ο αγρότης, κύριοι συνάδελφοι, γίνεται μέσω του συνεταιρισμού που εργάζεται με τις προϋποθέσεις αυτού του νόμου, επιχειρηματίας, έμπορος, βιομήχανος, βιοτέχνης, χειροτέχνης, κατανέμει τους κινδύνους σε περισσότερες δραστηριότητες, αυξάνει τις δυνατότητες κέρδους και γενικά εξασφαλίζει επίπεδο εισοδήματος, το οποίο η παραδοσιακή εκμετάλλευση δεν μπορούσε να του παράσχει.

Το πρότυπο της συνεταιρισμένης οικογενειακής εκμετάλλευσης επιτρέπει τη διατήρηση μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, τη διατήρηση ενός ψηλού ποσοστού απασχόλησης στην ύπαιθρο. Είναι εκείνο που ανταποκρίνεται στα δοσμένα της ελληνικής γεωργίας .

Η συνεταιρισμένη οικογενειακή εκμετάλλευση και ο συνεταιρισμός είναι για μας η εναλλακτική λύση απέναντι στην καθήλωση που σήμαινε η παραδοσιακή εκμετάλλευση, και στην καπιταλιστική οργάνωση της γεωργίας, ^{από άωρα ούλα} ~~που σημαίνει~~ η επιχειρηματική εκμετάλλευση.

Στο πρότυπο γεωργικής ανάπτυξης που επιδιώκουμε, επίκεντρο είναι ο αγρότης που στην ατομική του ιδιοκτησία έχει δική του γή, δικά του μηχανήματα, δικά του μέσα παραγωγής. Επίκεντρο είναι ο αγρότης, ο οποίος μεγιστοποιεί τα πλεονεκτήματα τα οποία προσφέρει η συλλογική προσπάθεια μέσα από τον συνεταιρισμό. Επίκεντρο είναι ο συνεταιρισμός που εγγυάται την καλύτερη οργάνωση της κοινωνίας, γιατί εξασφαλίζει αυτοδιαχείριση, αποκέντρωση, κοινωνική δικαιοσύνη, ανάπτυξη της υπαίθρου, απελευθερώνει τον αγρότη από την κρατική κηδεμονία, τον κάνει αυτοδύναμο. Παύει ο αγρότης - εφόσον αναπτυχθεί το συνεταιριστικό κίνημα - να είναι παρακλητής, επαίτης κρατικής υποστήριξης.

Αποκρούουμε εμείς, κύριοι συνάδελφοι, το σχήμα της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης, της φάρμας, που θα διώξει τους μικρούς και μεσαίους αγρότες από τη γή, όπως αποκρούουμε και το σχήμα της κρατικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, όπου ο αγρότης είναι υπάλληλος. Αποκρούουμε κάθε προσπάθεια υποχρεωτικής συνένωσης των εκμεταλλεύσεων σε μεγάλες επιχειρήσεις, όπου ο αγρότης δεν θα έχει την άμεση κατεύθυνση της παραγωγής, όχι μόνο διότι ο αγρότης είναι δεμένος με την ιδιοκτησία του, αλλά γιατί η αγροτική οικογένεια με την ατομική εκμετάλλευση, της οποίας έχει την κατεύθυνση, εξασφαλίζει

ζει μεγαλύτερη παραγωγή. Ο αγρότης κινητοποιείται πολύ περισσότερο στα πλαίσια της δικής του εκμετάλλευσης. Ο μικρός κλήρος, τον οποίο έχει, τον σπρώχνει να αναπτύξει όλες τις δυνατότητές του. Ο συνεταιρισμός θα αξιοποιήσει την προσπάθεια αυτή, ώστε να του αποφέρει το μεγαλύτερο εισόδημα.

Το ερώτημα που ^{φρένει να} ~~είναι~~ εξετάσουμε ^{ταρά} είναι, πως πρέπει να λειτουργήσει ο συνεταιρισμός. Για να είναι ανταγωνιστικός, για να είναι βιώσιμος, πρέπει να ακολουθεί ορισμένες αρχές. Όσον αφορά την οικονομική δραστηριότητά του, πρέπει να ακολουθεί τις ίδιες αρχές που ακολουθεί η ιδιωτική επιχείρηση με τη μορφή εταιρείας, γιατί ο συνεταιρισμός είναι μία εταιρεία, μόνο που κυρίαρχο στοιχείο, αντί για το κεφαλαιουχικό, είναι το προσωπικό.

Ως προς την οργάνωσή του και τη λειτουργία του ο συνεταιρισμός - επειδή δεν είναι επιχείρηση με την έννοια των ιδιωτικών επιχειρήσεων - πρέπει να ακολουθεί αρχές δημοκρατικότητας και αλληλεγγύης -. Στόχος του δεν είναι η μεγιστοποίηση με κάθε τρόπο του κέρδους. Στόχος του είναι η στήριξη των παραγωγών με αλληλέγγυα προσπάθεια, η βελτίωση γενικά της ποιότητας ζωής τους.

Ας εξετάσουμε πρώτα, την οργάνωση της οικονομικής δραστηριότητας. - Σε μία ιδιωτική συλλογική επιχείρηση οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι να προσφέρουν την εργασία τους για την επίτευξη της κοινής προσπάθειας, είναι υποχρεωμένοι να εξοπλίσουν την επιχείρηση με κεφάλαια, είναι υποχρεωμένοι να μη ανταγωνίζονται την εταιρεία, είναι δεσμευμένοι για ορισμένο χρονικό διάστημα - δεν μπορούν να φύγουν όποτε

θέλουν - και αποδέχονται η εταιρεία να έχει ορισμένα περιουσιακά στοιχεία .

Τι σημαίνουν όλα αυτά για τον συνεταιρισμό ; Πρώτα απ'όλα η συλλογική προσπάθεια του συνεταιρισμού δεν μπορεί να είναι το δευτερεύον πρέπει να είναι το επίκεντρο, το κέντρο βάρους της προσπάθειας του αγρότη . Ο αγρότης δεν μπορεί να ανταγωνίζεται τον συνεταιρισμό, δεν μπορεί να αδιαφορεί για την εξέλιξή του, πρέπει να συμβάλει αποφασιστικά με τα χρήματά του, τα προϊόντα του, την εργασία του στην ανάπτυξη του συνεταιρισμού.

Αυτή είναι η έννοια των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που περιέχονται στο άρθρο II του Σχεδίου Νόμου.

Δεύτερη αρχή είναι ότι η κοινή επιχείρηση του συνεταιρισμού αποτελεί μοχλό για την βελτίωση της εισοδηματικής και κοινωνικής θέσης του αγρότη. Γι αυτό είναι υποχρεωμένος να στηρίζει την κοινή αυτή επιχείρηση. Εάν θυμηθούμε το παράδειγμα του εργοστασίου ~~της~~ "Δωδώνης" που προείπα, πρέπει ο συνεταιρισμένος παραγωγός να παραδίδει το γάλα του στο συνεταιριστικό εργοστάσιο γάλακτος γιατί έτσι θα δουλέψει αυτό το εργοστάσιο. Αν εξαφανισθεί αυτό το εργοστάσιο, εάν παύσει, επειδή δεν έχει προϊόντα, να είναι αποδοτικό. οι τιμές παραγωγού θα πέσουν κατακόρυφα.

Ο συνεταιρισμός κι αυτό αποτελεί μία τρίτη αρχή, πρέπει να έχει κεφάλαια .

Για να έχει κεφάλαια πρέπει να υπάρχει εισφορά των εταίρων.

Λέχθηκε ότι 25.000 δρχ. είναι ψηλό ποσό. Ο συνεταιρισμός δεν

μπορεί να δουλέψει χωρίς χρήματα . Οι 25.000 πρέπει να καταβληθούν σε 5 χρόνια . Αυτό αντιστοιχεί περίπου σε 400 δραχμές το μήνα . Πιστεύω ότι για την προσπάθεια που πρέπει να γίνει είναι ένα μικρό, ένα ελάχιστο ποσό.

Ο συνεταιρισμός πρέπει να έχει μέγεθος τέτοιο, ώστε να μεγιστοποιήσει την διαπραγματευτική του ικανότητα.

Μέγεθος σημαίνει μεγάλος αριθμός μελών. Ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να επιζήσει με 5, 10, 15, 20 μέλη. Αν δούμε το τι συμβαίνει στις χώρες του εξωτερικού με αναπτυγμένο συνεταιριστικό κίνημα, θα διαπιστώσουμε ότι η τάση είναι να αυξάνονται συνεχώς τα μεγέθη των συνεταιριστικών μονάδων, γιατί με το μέγεθος της εκμετάλλευσης πραγματοποιούνται οικονομίες κλίμακος. Ο μεγάλος συνεταιρισμός σημαίνει ανταγωνιστικός και βιώσιμος συνεταιρισμός. Για παράδειγμα στη Δανία υπήρχαν το 1962 1.100 γαλακτοκομικοί συνεταιρισμοί. Το 1972 είχαν μείνει μόνο 274 ακριβώς για να εκμεταλλευτούν τις οικονομίες κλίμακος.

Στη Γερμανία ο αριθμός των συνεταιρισμών μειώθηκε μεταξύ του 1971 και του 1981 κατά 43% . Το σύνολο των συνεταιρισμών στη Γερμανία είναι 7.000 περίπου, λιγότεροι από ότι είναι στην Ελλάδα. Η Γαλλία με πολύ μεγαλύτερο αγροτικό πληθυσμό από την Ελλάδα έχει 4.000 συνεταιρισμούς περίπου αντί των 7.800 δικών μας. Η Ιταλία επίσης με πολύ μεγαλύτερο αγροτικό πληθυσμό έχει 5.400 περίπου συνεταιρισμούς, αντί των 7.800 περίπου των δικών μας. Όλα αυτά σημαίνουν ότι πρέπει να υπάρχει ένας γεωργικός συνεταιρισμός σε κάθε περιφέρεια σε κάθε Δήμο και Κοινότητα. Η σωστή οργάνωση

της παραγωγικής διαδικασίας προϋποθέτει ένα ελάχιστο μέγεθος επιχείρησης και το ελάχιστο αυτό μέγεθος δεν επιτυγχάνεται με το να κάνει ο ένας ή ο άλλος για λόγους προσωπικής, κομματικής, ή άλλης αντιδικίας στο ίδιο χωριό ένα δεύτερο συνεταιρισμό. Η προσπάθεια για να είναι αποδοτική πρέπει να αγκαλιάζει όσο το δυνατό περισσότερο κόσμο.

Ο νόμος 921/79 προβλέπει την δυνατότητα περισσότερων συνεταιρισμών σε κάθε Κοινότητα και περισσότερων ενώσεων σε κάθε Νομό. Στο Νομό Χανίων, αν δεν με απατάει η μνήμη μου, υπάρχουν 4 ή 5 ενώσεις και υπάρχει επιπρόσθετα μία κεντρική ένωση που τις συντονίζει. Υπάρχουν 133 ενώσεις στους 52 Νομούς της Χώρας. Αυτό οδηγεί σε πολυδιάσπαση. Γι αυτό πρέπει να υπάρχει ένας γενικός αγροτικός συνεταιρισμός σε κάθε Κοινότητα ή Δήμο, να υπάρχει μία ένωση κατά Νομό και μία κεντρική συνεταιριστική ένωση σε κάθε κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν.

Ο συνεταιρισμός για να είναι μία υπολογίσιμη μονάδα στην αγορά πρέπει να διαχειρίζεται παραγωγή που να του δίνει βάρος στην διαπραγματεύση για να επιβάλει τους δικούς του όρους. Κάθε επιχείρηση που πουλά ένα μόνο προϊόν σε ελάχιστες ποσότητες έχει μικρή διαπραγματευτική δύναμη. Όταν αυξάνει τις ποσότητες, όταν έχει επιτύχει ποιότητα, έχει πολύ καλύτερη διαπραγματευτική θέση. Το νομοσχέδιο επιδιώκει να βελτιώσει τη διαπραγματευτική θέση του συνεταιρισμού με το να αναφέρει στο άρθρο 11 ότι οι συνεταιρισμοί μπορούν με το καταστατικό τους να ορίσουν ότι τα μέλη θα παραδίνουν την παραγωγή τους στον συνεταιρισμό για να μπορεί έτσι να διαπραγματευτεί τη διάθεση της παραγωγής. Το άρθρο 18 αναφέρει ότι ο συνεταιρισμός παραλαμβάνει την παραγωγή των συνταίρων την διακινεί και την εμπορεύεται σύμφωνα με τις αποφάσεις της ένωσης στην οποία ανήκει και μέσα στα γενικά πλαίσια εμπορίας του προϊόντος. Στόχος μας λοιπόν είναι μ' αυτές τις διατάξεις να φτιάξουμε μία υπολογίσιμη μονάδα.

Γι' αυτή τη διάταξη η Νέα Δημοκρατία δημιούργησε τεράστιο θόρυβο. Αποτελεί κάτι πρωτόγνωρο; Είναι κάτι ριζοσπαστικό; Θα έλεγα, όχι. Σύμφωνα με νόμο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για να ^{εριοχρηθεί} ~~οργανωθεί~~ μία ένωση προσώπων ~~ως οργάνωση που επιφέρει~~ από το κράτος πρέπει να επιβάλει στα μέλη της την υποχρέωση να προσφέρουν τα προϊόντα που παράγουν, και που αποτελούν βέβαια αντικείμενο δραστηριότητας της συλλογικής προσπάθειας, για πώληση από την οργάνωση αυτή.

Ο γερμανικός νόμος προβλέπει ότι τα μέλη για ν' απαλλαγούν από την υποχρέωση για από κοινού εμπορία, πρέπει να πάρουν τη σχετική απόφαση με πλειοψηφία 2/3. Στον ίδιο νόμο προβλέπονται ποινικές ρήτρες, σε περίπτωση που υπάρχει παράβαση ουσιαστικών υποχρεώσεων, όπως η παράβαση της υποχρέωσης παράδοσης του προϊόντος της εκμετάλλευσης στην οργάνωση. Στην Γερμανία τὰ κατα-

στατικά που έχουν οι συνεταιρισμοί υποχρεώνουν τους συνεταίρους στη χρήση των υπηρεσιών του συνεταιρισμού, και είναι γενικά παραδεδεγμένο ότι η υποχρέωση αυτή, χρήσης των υπηρεσιών του συνεταιρισμού, ^{συμπεριλαμβάνεται} δηλαδή κοινής ~~εμπορίας~~ ^{και} των προϊόντων ~~έχει~~ σκοπό τη προώθηση των συμφερόντων των μελών του συνεταιρισμού, ~~μέσω κοινής διαχείρισης.~~

Είναι όμως, μόνο αυτή η χώρα η οποία προβλέπει τέτοιες υποχρεώσεις;

Στη Γαλλία προβλέπεται ρητά στον νόμο ότι δεν μπορούν να διεκδικήσουν τον χαρακτηρισμό ή την ονομασία του συνεταιρισμού, παρά μόνο οι οργανώσεις που τα καταστατικά τους προβλέπουν την υποχρέωση χρησιμοποίησης από κάθε συνεταίρο των υπηρεσιών του συνεταιρισμού για καθορισμένη διάρκεια. Τι θα πεί αυτό "υποχρέωση χρησιμοποίησης των υπηρεσιών του συνεταιρισμού"; Σημαίνει ότι στους συνεταιρισμούς παραγωγής και πώλησης η υποχρέωση συνίσταται στη παράδοση στον συνεταιρισμό από το μέλος των προϊόντων που προέρχονται από την εκμετάλλευσή του, ώστε ο συνεταιρισμός να πραγματοποιήσει, με την βοήθεια αυτών των προϊόντων, τις διαδικασίες που προβλέπονται από τους σκοπούς του, δηλαδή την εμπορία, μεταποίηση και επεξεργασία των προϊόντων. Καί εκεί προβλέπονται ποινικές ρήτρες και μπορεί να αποκλεισθεί ένα μέλος από το συνεταιρισμό, αν δεν ακολουθήσει αυτές τις υποχρεώσεις.

Στη Γαλλία υπάρχουν επίσης εταιρίες συλλογικού γεωργικού ενδιαφέροντος, μιας άλλης μορφής συνεταιριστικής ^{οργάνωσης}. Στις εταιρίες αυτές τα καταστατικά μπορούν να υποχρεώσουν τους εταίρους να εκτελούν ορισμένες υποχρεώσεις. Μια τέτοια υποχρέωση είναι η παράδοση στην οργάνωση των προϊόντων της εκμετάλλευσής. Επίσης προβλέπεται ότι ο εταίρος δεν μπορεί να ανταγωνίζεται το συνεταιρισμό και γίνεται επίσης δεκτό, ότι ο εταίρος ανταγωνίζεται τον συνεταιρισμό αθέμιτα, όταν δεν παραδίδει τα προ-

ϊόντα του στο συνεταιρισμό για εμπορία και επεξεργασία.

Τα ίδια, ισχύουν και σε άλλες χώρες. Δεν θέλω να σας κουράσω κύριοι συνάδελφοι, θέλω να αναφέρω ενδεικτικά μονάχα ότι οι τύποι των καταστατικών στην Ολλανδία προβλέπουν παρόμοιες υποχρεώσεις, οι τύποι των καταστατικών στην Ιταλία προβλέπουν παρόμοιες υποχρεώσεις, οι τύποι των καταστατικών στην Δανία και στο Βέλγιο προβλέπουν παρόμοιες υποχρεώσεις. Και προβλέπουν επίσης ότι, σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, υπάρχουν ποινικές ρήτρες, υπάρχει η δυνατότητα αποκλεισμού ενός εταίρου από τον συνεταιρισμό. Ακόμη και στην Αγγλία, η οποία ακολουθεί το πρότυπο της επιχειρηματικής εκμετάλλευσης στη γεωργία, νόμος του 1962, ορίζει ότι οι συνεταιρισμοί που θέλουν ενισχύσεις, πρέπει να υποβάλουν τα μέλη τους στην υποχρέωση παράδοσης της παραγωγής τους για ορισμένο χρονικό διάστημα στον συνεταιρισμό.

Άς δούμε τέλος μία έρευνα, που έγινε στη Κοινότητα, σχετικά με τους θεσμούς των γεωργικών συνεταιρισμών.

Τι λένε τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής, έρευνας που χρηματοδοτήθηκε από την επιτροπή; Διαβάζω: "Πρέπει να αποφεύγονται οι συμφωνίες μεταξύ μεμονωμένων παραγωγών και εμπορικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων. Οι παραγωγοί θα πρέπει να εμπιστευθούν την εκπροσώπηση των συμφερόντων τους στους γεωργικούς συνεταιρισμούς. Θα πρέπει οι οργανώσεις να επιβάλουν υποχρεώσεις στα μέλη τους, προκειμένου να εξασφαλισθεί μια ενιαία παραγωγή. Θα πρέπει να απαιτείται από κάθε μέλος να συναλλάσσεται μόνο με τον συνεταιρισμό, γιατί διαφορετική στάση αντίκειται σε βασική αρχή του συνεταιριστικού θεσμού. ~~Δεν πρέπει να αναγνωρισθεί στον συνεταιρισμό, γιατί διαφορετική στάση αντίκειται σε βασική αρχή του συνεταιριστικού θεσμού.~~ Δεν πρέπει να αναγνωρισθεί στον συνεταιρισμό το δικαίωμα να διακόπτει όποτε θέλει τις παραδόσεις προϊόντων του στο συνεταιρισμό, γιατί αυτό ταυτίζεται με αποχώρηση

χωρίς προηγούμενη καταγγελία^{//} Αυτά για τους συνεταιρισμούς .

Άς πάρουμε μια άλλη μορφή οργάνωσης η οποία προωθείται απο την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τις οργανώσεις παραγωγών. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν είναι βέβαια κέντρο για την κολεκτιβοποίηση της γεωργίας της Δυτικής Ευρώπης. Οι κανονισμοί για τις ομάδες παραγωγών, π.χ. οι κανονισμοί που προβλέπουν τα σχετικά με τα φρούτα και τα λαχανικά, ορίζουν ότι θα πρέπει να παραδίδουν τα μέλη των ομάδων παραγωγών την παραγωγή τους στις ομάδες παραγωγών. Το ίδιο ισχύει για τις ομάδες παραγωγών βάμβακος, το ίδιο ισχύει για τις ομάδες παραγωγών που αφορούν την αλιεία.

Σας διαβάζω απο τον Κανονισμό το σχετικό άρθρο για τα προϊόντα αλιείας:

"Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού, ως οργάνωση παραγωγών, νοείται κάθε ανεγνωρισμένη οργάνωση, ή ένωση τέτοιων οργάνωσεων, η οποία συνεστήθη με την πρωτοβουλία των παραγωγών με σκοπό την λήψη κατάλληλων μέτρων προς εξασφάλιση της ορθολογικής ασκήσεως της αλιευτικής δραστηριότητας κλπ. Τα μέτρα αυτά, τα οποία αποσκοπούν ιδίως στη προώθηση της εφαρμογής αλιευτικών προγραμμάτων, στη συγκέντρωση της προσφοράς και στη διευθέτηση των τιμών, πρέπει να περιλαμβάνουν για τα μέλη την υποχρέωση να διαθέτουν, μέσω της οργανώσεως, το σύνολο της παραγωγής τους ή των προϊόντων, για το οποίο ή για τα οποία έχουν προσχωρήσει στην οργάνωση. Η οργάνωση δύναται να αποφασίζει ότι η προαναφερθείσα υποχρέωση δεν ισχύει εφόσον η διάθεση πραγματοποιείται σύμφωνα με κοινούς κανόνες, οι οποίοι έχουν θεσπισθεί προηγουμένως."

~~Επιπλέον~~ ^{έως} πρέπει να περιλαμβάνει για τα μέλη την υποχρέωση να εφαρμόζουν, προκειμένου περί παραγωγής και εμπορίας, τους κανόνες που υιοθετήθηκαν απο την οργάνωση παραγωγών με σκοπό ιδίως την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.

Άς έλθω σ' ένα άλλο σημείο: Ασκήθηκε κριτική, γιατί ο συνεταιρισμός μπορεί να προδιαγράψει κανόνες ποιότητας προϊόντων. Για να καταστήσουμε το συνεταιρισμό φορέα εμπορίας, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να κατοχυρώσει την ποιότητα των προϊόντων. Πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ορίσει προδιαγραφές, ώστε να καλύψει τις ανάγκες της αγοράς. Αυτό επιδιώκει το άρθρο 12, που επίσης σ' αυτό το σημείο δεν είναι κάτι πρωτόγνωρο. Υπάρχουν αντίστοιχες διατάξεις και σε άλλες νομοθεσίες. Και θέλω να αναφέρω ότι σύμφωνα με το κοινοτικό καθεστώς οι οργανώσεις παραγωγών μπορούν να επεκτείνουν τους κανόνες ποιότητας και σε μη οργανωμένους παραγωγούς. Δηλαδή, αυτοί οι οποίοι συμμετέχουν στη συλλογική προσπάθεια μπορούν να αποφασίζουν, για να οργανώσουν σωστά την εμπορία, ότι οι κανόνες παραγωγής και ποιότητας, που αποφασίζουν, ισχύουν για το σύνολο των παραγωγών. Κανείς δεν μίλησε με αφορμή τέτοιες διατάξεις για κολλεκτιβοποίηση. Πώς, όμως, θα μπορούσε να μιλήσει, όταν τέτοιες διατάξεις αποφασίστηκαν από κυβερνήσεις, που στην πλειοψηφία τους είναι συντηρητικές;

Ο συνεταιρισμός για να πετύχει πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αναπτύσει οποιαδήποτε εργασία κρίνει σκόπιμη, όπως κάθε ιδιωτική επιχείρηση, η οποία είναι ελεύθερη να επεκτείνει τις δραστηριότητες της εκεί που το θεωρεί σκόπιμο. Γι' αυτό και το άρθρο 3 του Νομοσχεδίου καταγράφει μια σειρά από δυνατές δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Για να αναπτύξει τις δραστηριότητες αυτές ο συνεταιρισμός, πρέπει ο συνεταίρος να βοηθήσει το συνεταιρισμό, πρέπει να συμβάλει με την προσωπική του δραστηριότητα, με την εργασία του στην επίτευξη των στόχων του συνεταιρισμού.

Αυτό ^{επιδιώκει} είναι το άρθρο 11 παράγραφος 2, το οποίο κάθε άλλο παρά εισάγει την καταναγκαστική εργασία. Η ρύθμιση αυτή αποβλέπει

να εξασφαλίσει τη συμμετοχή των συνεταίρων στην κοινή προσπάθεια, να αξιοποιήσει η διοίκηση του συνεταιρισμού τις δυνατότητες των μελών. Και ταυτόχρονα αποβλέπει στο να κατοχυρώσει τα μέλη απο ενέργειες της διοίκησης, η οποία θα κατανέμει την εργασία σε ορισμένους μόνο, αυξάνοντας το εισόδημα μόνο αυτών.

Το άρθρο 11 πρέπει να συνδυαστεί με το άρθρο 18, το οποίο ορίζει ότι η τακτική γενική συνέλευση καθορίζει τους όρους με τους οποίους θα συνεργαστούν όλοι για τον κοινό σκοπό. Αν δεν συμφωνεί κάποιος αγρότης με την απόφαση της διοίκησης του συνεταιρισμού, μπορεί να προσφύγει στην γενική συνέλευση και εκεί να εκθέσει μέσα σ' ένα δημοκρατικό διάλογο τα επιχειρήματά του, να εξετασθεί η δική του περίπτωση και να εξετασθεί τι συμφέρει στο συνεταιρισμό. Το δίκαιο αφορείει όσους αδιαφορούν ή μισούν τον συνεταιρισμό. Οί ρυθμίσεις 10 Αυτό δεν είναι αναγκαστική προσωπική εργασία.

10
Γενικά
από την γενική
συνέλευση πρέπει
να είναι γενική

θέλω να υπενθυμίσω ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία, για τις αστι-
κές εταιρείες, οι εταίροι υποχρεούνται αμοιβαίως να προσφέρουν την
εργασία τους για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού. Με βάση την
ίδια νομοθεσία οι εταίροι υποχρεούνται να συμμετέχουν στη διοί-
κηση της εταιρείας, αν δεν συμφωνηθεί άλλως, δηλαδή να εργάζονται
στην εταιρεία. Και δεν νοείται προσωπική εταιρεία π.χ. ομόρρυθμη
εταιρεία, όπου οι εταίροι δεν συμμετέχουν εργαζόμενοι στην επί-
τευξη του εταιρικού σκοπού. Κανείς δεν μίλησε για καταναγκαστι-
κή εργασία επειδή στις συλλογικές μορφές δράσης υπάρχει αυτή η
υποχρέωση. Αλλά ας ξεχάσω το ελληνικό δίκαιο. Ας δούμε στην Γαλ-
λία τις ομάδες κοινής εκμετάλλευσης. Και εκεί ^{οί} μετέχοντες πρέπει
να συμμετέχουν σε κοινή εργασία. Η απαλλαγή απο την εργασία προ-
ϋποθέτει ειδική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Ανάλογες ρυθμίσεις
υπάρχουν στην Ισπανία και Ιταλία. Ας μη ξεχνάμε, ότι και στην
Ελλάδα το άρθρο 47 ενός βασιλικού διατάγματος του 1955, ορίζει
ότι "εις Δήμον ή Κοινότητα πληθυσμού κάτω των 25.000 επιτρέπεται

ίνα δι'αποφάσεως του Συμβουλίου επιβληθεί παροχή προσωπικής εργασίας εις τους εν τη περιφερεία εγκατεστημένους κατοίκους τους συμπληρώσαντας το 18ο έτος της ηλικίας των. // Και ορίζει το ίδιο το διάταγμα ότι όποιος δεν θέλει να εργαστεί πρέπει να καταβάλει κάποια αποζημίωση στο Δήμο ή την Κοινότητα. Κανείς δεν σκέφτηκε ποτέ να μιλήσει το 1955 για καταναγκαστική εργασία ^{να' ισχυριστεί} ότι η τότε δεξιά κυβέρνηση εισήγαγε στον τόπο μας την καταναγκαστική εργασία.

Ένας όρος σωστής λειτουργίας του συνεταιρισμού, που αφορά τον τρόπο οργάνωσής του είναι η δημοκρατική λειτουργία του. Κάθε μέλος μία ψήφος.

Ο συνεταιρισμός τέλος δεν είναι μόνο επιχείρηση. Είναι μέσο για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο, για την απελευθέρωση των πρωτοβουλιών στο χωριό, για την ανάπτυξη της κοινωνικής και πολιτικής δραστηριότητας. Ο συνεταιρισμός, όπως τον επιδιώκει το Νομοσχέδιο είναι μέσο για μια νέα μορφή ζωής στο χωριό.

(Το άτομο λοιπόν, διατηρώντας την πρωτοβουλία και την ιδιαιτερότητα του μαθαίνει να λειτουργεί συλλογικά και έτσι μπορεί να αναπτυχθεί ακόμα περισσότερο ως άτομο, να εμπλουτίσει τις δυνατότητές του, να διαμορφώσει την προσωπικότητά του, να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που του προσφέρει η κοινή οργάνωση.

Κύριοι συνάδελφοι, η κατεύθυνση για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού που περιγράψαμε, είναι η κατεύθυνση που έχει ως πρότυπο τον αγροτοβιομηχανικό συνεταιρισμό. Ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός είναι ένα σύνολο δραστηριοτήτων που αγκαλιάζει αυτοδύναμα όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας, την πρωτογενή παραγωγή, τη διακίνηση, την μεταποίηση, την εμπορία σε συλλογική συνεταιριστική βάση. Και έτσι βοηθάει τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του αγρότη και του χωριού.

Ο αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός είναι ένα πρότυπο, μια

κατεύθυνση. Το πρότυπο αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί εκεί όπου υπάρχουν οι προϋποθέσεις, δεν μπορεί βέβαια σε κάθε περιφέρεια της χώρας, σε κάθε περιοχή, όταν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις παραγωγής, να αναπτυχθεί η μεταποίηση ή να πάρει η εμπορία ορισμένη έκταση. Όμως εκείνο που έχει σημασία είναι ότι δίνεται μία κατεύθυνση η οποία καθιερώνει την ελευθερία του συνεταιρισμού να επιλέξει τους στόχους του και τα μέσα για να πραγματοποιήσει εκείνο που συμφέρει τα μέλη του. Το νομοσχέδιο κατοχυρώνει την ελευθερία του συνεταιρισμού να οργανωθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αυτοδιαχειριστούν τα μέλη του τα προβλήματά τους, την ελευθερία του συνεταιρισμού να οργανωθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε τα μέλη του να επιδιώξουν αυτοδύναμα την ατομική και συλλογική οικονομική τους ανάπτυξη.

Αυτό κύριοι συνάδελφοι, είναι σε γενικές γραμμές το πλαίσιο, οι στόχοι τους οποίους επιδιώκουμε. Ανέφερα ήδη ότι έχουν γίνει ορισμένες επικρίσεις και προσπάθησα να σχολιάσω τις επικρίσεις αυτές. Η Νέα Δημοκρατία μίλησε για κολλεκτιβοποίηση, το ΚΚΕ μίλησε για νομοσχέδιο που ακολουθεί τις επιταγές της ΕΟΚ. Οι ριζικά αντίθετες αυτές γνώμες δείχνουν ότι τα κόμματα της Αντιπολίτευσης δεν έχουν εξετάσει την ουσία του νομοσχεδίου και η στάση τους καθορίζεται από ευρύτερες πολιτικές σκοπιμότητες, καθορίζεται από εκλογική τακτική, θέλουν να συσπειρώσουν την πελατεία τους η οποία διαρρέει.

Είπε ο εισηγητής της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι το νομοσχέδιο αυτό ακολουθεί ένα διαφορετικό πρότυπο οργάνωσης της οικονομίας. Η Οικονομία μας είναι ανοιχτή οικονομία αγοράς όπου όμως πρέπει να αναπτύξουμε μορφές αυτοδιαχείρισης και συλλογικής προσπάθειας για να αποκαταστήσουμε περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη. Το νομοσχέδιο έχει πράγματι σαφώς διαφορετικούς στόχους από

εκείνους της Νέας Δημοκρατίας. Η ελευθερία του αγρότη, η αυτοδυναμία δεν χαρίζεται με την φράση "μπορείς να κάνεις ότι θέλεις". Γιατί αν απλώς λές τη φράση και δεν δίνεις τα μέσα, τον κάνεις υποχείριο εκμετάλλευσης. Εμείς όχι μόνο καθιερώνουμε την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας του αγρότη αλλά η σημαντική διαφορά είναι ότι εμείς δίνουμε τα μέσα για την πραγματοποίησή της.

Ας έλθω με δύο λόγια στο άρθρο 20, το οποίο δήθεν καθιερώνει την κοινή χρήση των περιουσιακών στοιχείων των μελών. Λέει σαφώς το άρθρο 20, το οποίο δήθεν καθιερώνει την κοινή χρήση των περιουσιακών στοιχείων των μελών, ~~λέει σαφώς το άρθρο 20~~^{δρ} ο συνεταίρος μπορεί να παραχωρήσει στο συνεταιρισμό με ιδιωτικό έγγραφο για ορισμένο χρόνο την χρήση της καλλιεργήσιμης έκτασης κλπ. Η λέξη "μπορεί" σημαίνει ότι γίνεται σύμβαση. Ότι, αν ο αγρότης δεν θέλει, δεν κάνει την παραχώρηση. Είναι τελείως ελεύθερος ο αγρότης. Ούτε χάνει την περιουσία του ούτε εξαναγκάζεται σε οποιαδήποτε παραχώρηση. Άλλωστε αντίστοιχες διατάξεις κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν και στον προηγούμενο νόμο, στο νόμο 921 της Νέας Δημοκρατίας.

Ισχυρίζεται η Ν.Δ. ότι αντίκειται στην αρχή της Δημοκρατίας η διαφοροποίηση μεταξύ ειδικών και τακτικών μελών. Αλλά πώς αντιλαμβάνεται την ισότητα η αντιπολίτευση; Και εκείνοι που δουλεύουν και εκείνοι που δεν δουλεύουν να έχουν τα ίδια δικαιώματα; Και εκείνος που είναι αποκλειστικά γεωργός και εκείνος που κάθεται στην πόλη και δίνει μόνο το χωράφι του θα έχει το ίδιο δικαίωμα στην λήψη αποφάσεων του συνεταιρισμού; Μα αν κοιτάξουμε πάλι τις ξένες νομοθεσίες θα δούμε ότι εκεί αντίθετα με την ρύθμιση του Νομοσχεδίου, που δήθεν δεν είναι δημοκρατική, υπάρχει πιο δημοκρατική ρύθμιση, αυτοί που δεν δουλεύουν αποκλείονται εντελώς από τον συνεταιρισμό. Μην υπερβάλουμε λοιπόν.

Λέχθηκε ότι ο αγρότης γίνεται κολλίγος. Μα μου φαίνεται ότι αυτοί που χρησιμοποιούν την έκφραση κολλίγος δεν ξέρουν τι θα πεί κολλίγος. Κολλίγος είναι εκείνος που δουλεύει σε ξένο κτήμα και δίνει ένα τμήμα της παραγωγής του στον ιδιοκτήτη. Καμμία τέτοια σχέση δεν καθιερώνεται απο το Νομοσχέδιο.

Ανειδίκευτος εργάτης επίσης δεν γίνεται ο αγρότης, γιατί ακριβώς οι ρυθμίσεις που προβλέπονται στο νομοσχέδιο για τους μισθούς έχουν σκοπό, όπως ανέφερα πριν, την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του αγρότη σε περίπτωση που εργαστεί στο συνεταιρισμό. Άλλωστε και σ' αυτό το σημείο η ξένη νομοθεσία περιέχει πρότυπα. Στη Γαλλία, σε ορισμένες μορφές συλλογικών προσπαθειών, ο Νόμος ορίζει ότι η αμοιβή του μέλους δεν πρέπει να είναι κατώτερη του ελάχιστου αγροτικού ημερομισθίου, ορίζει και ανώτατο όριο ημερομισθίου.

Η προσχώρηση των αγροτών στον συνεταιρισμό σύμφωνα με το σχέδιο Νόμου είναι ελεύθερη, όπως συμβαίνει με την προσχώρηση σε κάθε ένωση προσώπων. Η προσχώρηση όμως συνεπάγεται την αποδοχή ενός συνόλου δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Ο αγρότης μπορεί να τα πληροφορηθεί και να αποφασίσει για την αποδοχή ή μη αποδοχή της ιδιότητας του μέλους. Ο αγρότης είναι ελεύθερος να εκτιμήσει αν το σύνολο των υποχρεώσεων που περιέχει ο Νόμος τον συμφέρει, αν τα ωφελήματα που του προσφέρει ο συνεταιρισμός του συμφέρουν, αν με τη συμμετοχή στον συνεταιρισμό θα ανεβάσει το εισόδημά του. Μπορεί να αποφασίσει ανάλογα αν θα συμμετάσχει ή όχι.

Λέγεται απο την Αντιπολίτευση, ότι, υπάρχει εξαναγκασμός γιατί δίδονται ενισχύσεις στους συνεταιρισμούς και ο αγρότης ο οποίος δεν θα γίνει μέλος του συνεταιρισμού δεν θα έχει τις ενισχύσεις που αλλιώς θα είχε.

Οι επιδοτήσεις που δίνονται στα μέλη των συνεταιρισμών δεν είναι κοινωνικές παροχές, δεν είναι εισοδηματικές ενισχύσεις για να στηρίξουν το κάθε μέλος ατομικά. Οι ενισχύσεις που δίνονται συναρτώνται με τη συλλογική προσπάθεια, δίνονται για

εμπορία μέσω συνεταιρισμών, για κοινά έργα, για τη συλλογική προσπάθεια, για να αυξηθούν τα κεφάλαια του συνεταιρισμού, για να καλυφθούν τα έξοδα λειτουργίας του.

Οι ενισχύσεις είναι συνάρτηση της συλλογικής προσπάθειας. Δε καταλαβαίνω τι θέλει η Αντιπολίτευση: Να είναι κάποιος απ'έξω, να μην προσφέρει απολύτως τίποτε, αλλά παρ'όλα αυτά να καρπώνεται όλα τα οφέλη; Νομίζω ότι αυτό είναι παράλογο όπως είναι για παράδειγμα παράλογο να γίνεται ένα αρδευτικό έργο να έχει κάποιος τη δυνατότητα να αρδεύσει το χωράφι του να το αρδεύει, και να αρνείται παρ'όλα αυτά να συμμετάσχει στο κόστος της κοινής άρδευσης.

Ο ισχυρισμός περι δήθεν νέων μορφών κολλεκτιβοποίησης είναι λοιπόν αβάσιμος. Ο αντιπολιτευόμενος Τύπος επειδή δεν μπορούσε να στηρίξει τα επιχειρήματα αυτά, έγραψε ότι δεν είναι τὰ άρθρα του Νομοσχεδίου που στηρίζουν την κολλεκτιβοποίηση, είναι οι προθέσεις της Κυβέρνησης, είναι η φιλοσοφία της Κυβέρνησης. Επικαλέστηκε μάλιστα σε ένα άρθρο κάποιες ρήσεις ενός Βουλγάρου Ακαδημαϊκού, ο οποίος είπε ότι το δικό σας σύστημα ξεκίνησε από την ανάπτυξη των συνεταιρισμών. Εδώ θα ήθελα να παρατηρήσω, και αυτό αφορά όλα όσα είπα περί ξένης νομοθεσίας, ότι εμείς, κύριοι συνάδελφοι, δεν είμαστε μιμητές. Η δικιά μας πολιτική σε κάθε τομέα έχει σκοπό να βρούμε τι είναι πιο πρόσφορο για τις ελληνικές συνθήκες. Η δικιά μας πολιτική είναι εθνική πολιτική. Το τί είπαν οι Βούλγαροι, οι Αμερικάνοι, ή άλλοι μας είναι αδιάφορο. Είναι μονάχα ένα στοιχείο στον υπολογισμό μας, ένα στοιχείο για την πολιτική μας. Η πολιτική μας καθορίζεται με τα ελληνικά δοσμένα .-

Οι προθέσεις του ενός ή του άλλου δεν αποδεικνύονται ούτε αμφισβητούνται με ισχυρισμούς. Οι προθέσεις επιβεβαιώνονται από τις πράξεις.

Οι πράξεις της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, στα τόσα χρόνια της διακυβέρνησής της τι αποδεικνύουν. Η Νέα Δημοκρατία ήθελε ένα καχεκτικό συνεταιριστικό κίνημα, ήθελε τον αγρότη υποχείριο του ιδιώτη επιχειρηματία, τον αγροτικό τομέα υπολειμματικό τομέα της οικονομίας. Οι σημερινές διαμαρτυρίες της δεν συγκαλύπτουν το παρελθόν της. Η Νέα Δημοκρατία δεν ανησυχεί σήμερα για τον αγρότη, γιατί δεν έδωσε σημασία στον αγρότη. Δεν ανησυχεί για το συνεταιρισμό, γιατί τόσα χρόνια επίσης δεν είχε δείξει μεγάλο ενδιαφέρον. Ανησυχεί, γιατί όσοι την στήριζαν, οι ευκαιριακοί επιχειρηματίες, οι μεσάζοντες, η πολιτική πελατεία της, χάνει την εξουσία της. Γιατί η οικονομία θα παύσει σε λίγο να δουλεύει σε όφελος των λίγων φίλων της και σε βάρος των πολλών και θα δουλεύει σε όφελος της μεγάλης πλειοψηφίας των αγροτών. Ανησυχεί γιατί το Νομοσχέδιο αυτό, όταν γίνει Νόμος, θα δυναμώσει το λαϊκό κίνημα, θα δώσει ακόμα περισσότερες δυνατότητες στον αγρότη, για να κρίνει και να καταδικάσει τη δική της πολιτεία.

Θα πώ και δύο λόγια για τον ισχυρισμό του ΚΚΕ ότι το Νομοσχέδιο αυτό ακολουθεί εντολές της ΕΟΚ. Ο ισχυρισμός αυτός είναι αβάσιμος. Δεν υπάρχει καμμία διάταξη η οποία να επιβάλεται από εντολή της ΕΟΚ. Θα περίμενα από τον Εισηγητή του ΚΚΕ να παρουσιάσει κάποιο πρότυπο, κάποια εικόνα, τι περιμένει από το συνεταιριστικά κίνημα. _____

Θα ήθελα να διαγράψει μία κατεύθυνση την οποία θέλει να ακολουθήσει το δικό του κόμμα και γιαυτό αρνείται αυτό το Νομοσχέδιο. Ο εισηγητής όμως ασχολήθηκε μόνο με τον τρόπο πραγματοποίησης της ψηφοφορίας. Θεωρώ λοιπόν χαρακτηριστικό ότι δεν διαγράφηκε καμμία προοπτική να δικαιολογεί την άρνηση του Νομοσχεδίου. Το Κομμουνιστικό Κόμμα δεν θέλει να αλλάξει τίποτε. Θέλει την αγροτική εκμετάλλευση παραδοσιακή και καχεκτική. Γιατί με την παραδοσιακή και καχεκτική αυτή εκμετάλλευση συσπειρώνει καλύτερα τους ψηφοφόρους του. Η Ελληνική γεωργία όμως έχει άμεσα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Ποιές είναι οι προθέσεις της Κυβέρνησης το αποδεικνύουν οι μέχρι σήμερα ενέργειές μας. Για να αναβαθμίσουμε το συνεταιριστικό κίνημα καταστήσαμε δημοκρατικό τον τρόπο επιλογής των οργάνων. Κάποιος μίλησε για διορισμένες διοικήσεις. Ποιές διορισμένες διοικήσεις; Για πρώτη φορά συμμετείχε το 60% στις εκλογές των πρωτοβαθμίων συνεταιρισμών, πάνω από 70% στις εκλογές των δευτεροβαθμίων συνεταιρισμών και πάνω από 90% στις εκλογές των τριτοβαθμίων συνεταιρισμών, ενώ άλλοτε τα ποσοστά συμμετοχής δεν ξεπερνούσαν το 40%. Αυτές είναι οι διορισμένες διοικήσεις; Οι σημερινές διοικήσεις στηρίζονται στη μεγάλη πλειοψηφία των αγροτών.

Έχουν ληφθεί από την κυβέρνηση μιά σειρά από ειδικά μέτρα, για την ανάπτυξη της συνεταιριστικής δραστηριότητας: η καταβολή των επιδοτήσεων μέσα από τούς συνεταιρισμούς, η ενίσχυση ορισμένων εμπορικών δραστηριοτήτων των συνεταιρισμών, το πέρασμα όλων των προϊόντων που επιδοτούνται μέσα από τούς συνεταιρισμούς, ώστε να αυξηθεί η διαπραγματευτική ικανότητά τους, η ενίσχυση των επενδύσεων των συνεταιρισμών.

Όλα αυτά είναι τα πρώτα βήματα. Τα πρώτα βήματα που θα γίνουν πιο γοργά και πιο αποτελεσματικά, όταν ψηφισθεί ο νόμος. Με το νέο θεσμικό πλαίσιο για τους συνεταιρισμούς θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε στην σωστή οργάνωση των συνεταιριστικών οργανώσεων, θα τους βοηθήσουμε να αυτοοργανωθούν.

Κύριοι συνάδελφοι με το νομοσχέδιο θα προχωρήσουμε προς μία νέα οργάνωση της κοινωνίας μας, μία οργάνωση της κοινωνίας που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του αγρότη, μίας κοινωνίας που θα είναι κοινωνικά πιο δίκαιη, πιο δημοκρατική, που θα βοηθάει τον αγρότη στην απελευθέρωσή του από τα διάφορα δεσμά που υπάρχουν μέσα στην κοινωνική οργάνωση σήμερα, θα βοηθάει την ανάπτυξη του ατόμου. Το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί ένα βήμα για μία κοινωνία πιο ελεύθερη και πιο δημοκρατική. Σας καλώ γιαυτό να το υπερψηφίσετε.-